

Spis treści

Inhaltsverzeichnis.....	9
Contents.....	10
Przedmowa (S. Kawula)	11

Wstęp (S. Kawula)

1. Rodzina a rozwój jednostki.....	13
2. Rodzina a społeczeństwo	15
3. Dlaczego pedagogika rodziny?.....	17

Rozdział I

Polimorficzność i komplementarność badań nad współczesną rodziną (S. Kawula, A.W. Janke)

1. Wieloaspektowość życia rodziny i teorie analizy jej funkcjonowania (S. Kawula)	21
2. Polimorfizm w pedagogicznym pojmowaniu rodziny (A. W. Janke)	26
3. Komplementarność w analizie życia rodzinnego – ujęcie nauk społecznych (S. Kawula).....	35
Literatura	44

Rozdział II

Rodzina jako grupa i instytucja opiekuńczo-wychowawcza (S. Kawula)

1. Rodzina jako podmiot przemian społecznych	47
2. Rodzina jako grupa pierwotna a wychowanie	49
3. Rodzina jako instytucja wychowania naturalnego	53
4. Funkcje rodziny a wychowanie	58
5. Zagadnienie stosunku wychowawczego w rodzinie	61
6. Rodzina jako składnik systemu wychowawczego	65
7. Problematyka i składniki pomiaru środowiska rodzinnego	71
8. Uwagi dyskusyjne	79
Literatura	80

Rozdział III

Pedagogika rodziny i wychowanie rodzinne (A. W. Janke)

1. Pedagogika rodziny w kręgu nauk o rodzinie	83
2. Wychowanie rodzinne – szeroki kontekst refleksji i badań pedagogicznych	94
3. Wychowanie rodzinne – między autokreacją a wychowaniem, socjalizacją i enkulturywacją.....	102
4. Podstawowe płaszczyzny analizy procesu wychowania w rodzinie	106
Literatura	112

Rozdział IV
Więzi społeczne w rodzinie
(J. Brągiel, S. Kawula)

1. Pojęcie i typy więzi rodzinnej (J. Brągiel)	115
2. Przeobrażenia rodziny i więzi rodzinnych (J. Brągiel)	117
✓ 3. Rola więzi rodzinnej w życiu członków rodziny (J. Brągiel)	119
✓ 4. Matka i ojciec w wychowaniu rodzinnym (S. Kawula)	125
Literatura	132

Rozdział V
Rodzina o skumulowanych czynnikach patogennych
(S. Kawula)

1. Zjawisko patologii i dewiacji w życiu rodziny	135
2. Uwarunkowania społeczno-kulturowe dewiacyjnych i alternatywnych form życia rodzinnego	141
3. Dziecko w rodzinie funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej	147
4. Subiektywne i obiektywne czynniki trwałości rodziny i małżeństwa	153
5. Rodzina a promocja zdrowia	158
6. Rodziny w kryzysie: typologia i terapia	161
Literatura	169

Rozdział VI
Pedagogiczna typologizacja rodzin
(S. Kawula)

1. Typologiczne podstawy pomiaru środowiska rodzinnego	173
2. Podstawy określania poziomu wychowania w rodzinie	177
3. Rodziny o różnym poziomie funkcjonowania wychowawczego	179
4. Model pomocniczości prarodzinnej	183
5. Teoretyczny model pomocy społecznej względem rodziny	186
6. O model racjonalnej polityki prarodzinnej	190
Literatura	192

Rozdział VII
Rodzina a start społeczny i edukacyjny młodych pokoleń
(S. Kawula)

1. Społeczno-pedagogiczna problematyka startu życiowego dzieci i młodzieży	195
2. Dynamika badanych ciągów rodzinnych a start oświatowy dzieci i młodzieży	198
3. Bliskie i dalsze uwarunkowania startu edukacyjnego młodzieży	203
4. Rodzina a osiągnięcia szkolne dzieci i młodzieży	206
5. Rodzina a orientacje życiowe młodzieży	210
6. Wnioski końcowe	214
Literatura	216

Rozdział VIII
Stosunki rodziny i szkoły. Integracja i syntonía
(A. W. Janke, S. Kawula)

1. Teoria i praktyka związków rodziny i szkoły (A. W. Janke)	219
2. Potrzeba pedagogicznej refleksji (S. Kawula)	225

3. Zagadnienie integracji oddziaływań pedagogicznych rodziny i szkoły – sprawy dyskusyjne (S. Kawula)	227
4. Powiązania opiekuńczo-wychowawcze rodziny i szkoły (S. Kawula)	234
5. Potrzeba przemian w stosunkach rodziny i szkoły (A. W. Janke)	238
6. Trójpodmiotowy model partnerskich stosunków rodziny i szkoły (A. W. Janke)	243
7. Podstawowe poziomy współpracy trójpodmiotowo-partnerskiej (A. W. Janke)	248
8. Demokratyzacja i humanizacja stosunków rodziny i szkoły (A. W. Janke)	254
Literatura	261

Rozdział IX

Funkcja opiekuńcza współczesnej rodziny polskiej

(S. Kawula)

1. Podstawowe i pochodne funkcje rodziny	263
2. Funkcja opiekuńcza rodziny	265
3. Zasadniczy sens opieki w rodzinie	266
4. Zagadnienie opieki wychowawczej w rodzinie	270
5. Problematyka badawcza w zakresie funkcji opiekuńczej rodziny	272
6. Główne dyrektywy badań empirycznych	273
7. Perspektywy opieki nad dzieckiem i rodziną	278
Literatura	283

Rozdział X

Zagadnienie przemocy wobec dziecka w rodzinie

(J. Bragiel)

1. Przemoc i jej przejawy	285
2. Przyczyny stosowania przemocy wobec dziecka	287
3. Interwencja, terapia, profilaktyka	294
Literatura	300
Dodatek – Kawula S., Przemoc w rodzinie współczesnej	303

Rozdział XI

Warunki wychowawcze bliźniąt w rodzinie

(S. Kawula)

1. Wprowadzenie	305
2. Dotychczasowe wyniki badań nad bliźniętami	307
3. Problematyka i techniki własnych badań empirycznych	309
4. Wyniki badań	310
Literatura	313

Rozdział XII

Dziecko w rodzinie ryzyka – zagrożenia socjalne

(S. Kawula)

1. Rodzina składnikiem społeczeństwa ryzyka	315
2. Obszary wsparcia społecznego rodzin polskich	318
3. Rodzina i społeczeństwo	319
4. Program i formy wspomagania socjalnego rodziny	321
5. Kierunki wspomagania pedagogicznego rodziny	325
6. Pułapki w obszarze pomocy społecznej	327
7. Co na to polityka rodzinna?	329
Literatura	332

Rozdział XIII
Kultura pedagogiczna rodziców jako czynnik stymulacji
rozwoju i wychowania młodego pokolenia
(S. Kawula)

1. Wprowadzenie	335
2. Pojęcie i elementy wzorca kultury pedagogicznej społeczeństwa	336
3. Treści wzorca kultury pedagogicznej społeczeństwa	339
4. Niektóre problemy dyskusyjne i badawcze	344
5. Wzorzec stosunku opiekuńczo-wychowawczego w rodzinie – przesłanki teoretyczne	345
6. Wzorce opieki i wychowania rodzinnego	348
7. Normy kształtowania kultury pedagogicznej rodziców	351
Literatura	357

Rozdział XIV
Mozaikowość i koloryt współczesnej rodziny. Szkic do portretu
(S. Kawula)

1. Przemiany i przyszłość rodziny współczesnej	359
2. Wprowadzenie do „nowej” pedagogiki rodziny	363
3. Rodzina diasprowa – zarys cech	366
4. Małżeńsko rodzinne przemiany na progu XXI wieku	368
5. Mozaikowość współczesnych form życia małżeńsko-rodzinnego – przesłanki ogólne	372
6. Przykłady form życia małżeńsko-rodzinnego na przełomie tysiącleci	374
7. Rozwody i separacje	376
8. Model rodziny 1+1 oraz tzw. kariera singli	379
9. Małżeństwa i rodziny multilateralne (wielorodzinne)	386
10. Uwagi końcowe	387
Literatura	391

Zakończenie
(S. Kawula)

1. Pedagogiczny sens refleksji i badań nad rodziną	393
2. Integralny model pedagogiki rodziny	399
Literatura	405
Dodatek (S. Kawula)	407
Bibliografia (A. W. Janke)	435
Indeks rzeczowy (Marta Guziuk)	461
Zusammenfassung	463
Summary	465